

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku A.G. i H.G.

przy uczestnictwie W.D., S.B., A.R., T.R., M.P.1, J.G., P.G., A.G.1 oraz Z.D., M.D.
i M.P. następów prawnych W.D.

o zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 października 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców

od postanowienia Sądu Okręgowego w P.

z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) oddala wniosek uczestniczek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 października 2018 r. Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację wnioskodawców od wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 8 marca 2017 r. oddalającego wniosek o zasiedzenie działek nr. [...]1, [...]2 i [...]3 położonych w miejscowości Ż., gmina C. o pow. 2.0760 ha, objętych księgą wieczystą KW nr (...).

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, wnioskodawcy wskazali przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Ich zdaniem, zachodzi potrzeba rozstrzygnięcia, czy manifestacja elementu *animus* składającego się na posiadanie samoistne prowadzące do nabycia prawa własności nieruchomości przez zasiedzenie musi obligatoryjnie

zawierać zachowania konfrontacyjne wobec właściciela niewładającego, czy też wystarczą inne przejawy tej manifestacji, które pozwalają przyjąć, że posiadanie ma charakter samoistny. Tym bardziej jeżeli objęcie nieruchomości w posiadanie samoistne nastąpiło w sposób konsensualny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurystyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.; z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, nie publ.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12,

nie publ. oraz z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.).

Sformułowane przez skarżących zagadnienie prawne nie czyni zadość wskazanym wymaganiom, zostało już bowiem wystarczająco wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie. Nie ma wątpliwości, że wskazując na potrzebę wykazania przez posiadacza „zachowań konfrontacyjnych” - do którego to pojęcia skarżący przywiązują szczególną wagę - Sąd odwoławczy podkreślał jedynie, iż wobec objęcia nieruchomości w posiadanie za zgodą matki wnioskodawcy, uzyskanie posiadania samoistnego wymagało zademonstrowania wobec niej woli władania właścicielskiego z jej wyłączeniem. Jest to w pełni zgodne ze stanowiskiem, że objęcie nieruchomości w posiadanie za zgodą właściciela, chociażby była ona jedynie dorozumiana, i posiadanie nieruchomości w zakresie przez właściciela określonym lub tolerowanym, świadczy z reguły o posiadaniu zależnym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2012 r., I CSK 360/11, Rejent 2013, nr 8, s. 189, z dnia 20 września 2012 r., IV CSK 41/12, nie publ. i z dnia 12 kwietnia 2019 r., I CSK 368/18, nie publ.). Odpowiada także utrwalonemu pogładowi judykatury, że wprowadzić w prawie polskim dopuszczalna jest zmiana przez posiadacza charakteru wykonywanego przezeń władztwa z posiadania zależnego na samoistne, jednakże wymaga to jednoznacznego (wyraźnego, niewątpliwego, w sposób pewny) zmanifestowania zmiany *animus* na zewnątrz, w szczególności wobec właściciela (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 1959 r. I CR 167/59, OSNCiK 1961, Nr 1, poz. 8, z dnia 7 października 1997 r., I CKN 224/97, nie publ., z dnia 13 marca 1998 r. I CKN 538/97, nie publ., z dnia 17 grudnia 1999 r., III CKN 9/99, nie publ., z dnia 10 lipca 2009 r., II CSK 70/09, nie publ., z dnia 4 kwietnia 2012 r., I CSK 360/11, nie publ., z dnia 20 czerwca 2012 r., I CSK 561/11, nie publ., z dnia 20 września 2012 r., IV CSK 41/12, nie publ., z dnia 14 marca 2014 r., III CSK 103/13, nie publ., z dnia 25 listopada 2015 r., IV CSK 87/15, nie publ., z dnia 18 maja 2016 r., V CSK 590/15, nie publ., z dnia 18 kwietnia 2018 r., II CSK 728/17, nie publ. i z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, nie publ.”). Wynika to z założenia, że właściciel, który

wie, że wydał nieruchomości w posiadanie pod tytułem niestwarzającym zagrożenia utratą prawa, musi też wiedzieć, iż z oznaczoną chwilą, na skutek jawnych zachowań posiadacza, jego prawo staje się zagrożone (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2018 r., II CSK 728/17). O tym, czy taka sytuacja miała miejsce, decydują jednak okoliczności faktyczne konkretnej sprawy, których ustalenie stanowi domenę Sądów *meriti* (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). *In casu* zaś Sąd Apelacyjny stwierdził stanowczo, że materiał dowodowy nie pozwala na poczynienie ustalenia, by wnioskodawcy kiedykolwiek zademonstrowali względem matki wnioskodawcy wolę władania właścicielskiego z jej wyłączeniem.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. Wobec złożenia odpowiedzi na skargę kasacyjną po terminie, zawarty w niej wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego podlegał oddaleniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, nie publ.).

as]

jw